

De Limburgse Jager

Ganzen in Uruzgan

Van Hoof

Verbaant

Phaff 1813

John Akkerman

Museum

195 JAAR

Phaffdag 2008 groot succes

Tweemaal per jaar zal een officiële Regimentsbijeenkomst georganiseerd worden. De eerste op of omstreeks 1 juli, de andere op of omstreeks 23 november. In het eerste geval wordt de oprichting van het huidige Regiment Limburgse Jagers op 1 juli 1950 herdacht. De datum van de tweede bijeenkomst is gerelateerd aan de oprichting van ons stamregiment, het Regiment Phaff, op 23 november 1813.

Ondanks de slechte weersomstandigheden namen 60 personen deel aan de Phaffdag. Bewust was gekozen voor een opzet waarbij van elke Limburgse Jagereenheid een delegatie aanwezig was. Gelet op de opkomst en de positieve reacties, is de voortzetting van de Phaffdag 2009 al gegarandeerd.

Voordracht

Op bijzonder goede wijze gaf Marc Geerdink-Schaftenaar een voordracht over de persoon van Kolonel Phaff. Doordat de voordracht werd ondersteund door enkele mensen, gestoken in het uniform van het Regiment Phaff, kreeg de stamvader van ons regiment een waardige plaats. De conclusie die mogen trekken uit de voordracht is dat Kolonel Phaff op bijzonder goede wijze de belangen van Nederland heeft weten te verdedigen en we daarom trots mogen zijn zo'n stamvader te hebben.

Verrassingen

De heer Jo Jochems had een verrassing in petto voor het Regiment. Naar aanleiding van de 100ste verjaardag van zijn vader Jo Jochems sr (oudkapelmeester en schrijver van ons Regimentslied) had Jo Jochems jr een borstbeeld laten maken door kunstenaar Ton Piepers. Samen met de Regimentscommandant onthulde Jo het borstbeeld, waarna een groot applaus volgde. Het borstbeeld geeft Jo Jochems sr op

treffende wijze weer, inclusief zijn uniform en Limburgse Jagerembleem. Regimentscommandant Lkol Huub Klein Schaarsberg verzocht Jo Jochems om nog even op het podium te blijven staan, want dit kon geen toeval zijn. Lkol Klein Schaarsberg las daarna de waarderingsredenen uit die er toe hadden geleid om Jo Jochems jr de Antoniwaardering toe te kennen. Duidelijk geraakt door deze eer, aanhoorde Jo de loftuigen aan zijn adres. Jo Jochems is een van de mensen

die al jaren veel en goed werk verricht voor het Regiment. Als hij ergens iets kan bemachtigen voor het RLJ, zorgt hij er wel voor dat het in de Regimentsverzameling komt. Een van zijn laatste verdiensten was de restauratie van de bronzen lauwertakken die ooit op het RLJ-monument in Venlo waren bevestigd. Als lid van het ReünieOrkest Limburgse Jagers is hij de man die bij elke gelegenheid CD's van het Fanfarekorps LJ en het ROLJ verkoopt. Jo is daarmee een goede steun en promotor van ons regiment in het algemeen en de Limburgse Jagersmuziek in het bijzonder.

Herdenkingsplechtigheid

Vast onderdeel van elke Limburgse Jagersbijeenkomst is de herdenking van de gesneuvelde en overleden Regimentleden bij het RLJ-monument. Tussen de gedenktafelen stonden drie leden van het Regiment Phaff opgesteld met een soldaat van 42 BLJ in de kleding en uitrusting zoals die

thans door onze mensen in Uruzgan gedragen wordt. RC Lkol Klein Schaarsberg en de heer Meissenberg (90) hadden de eer om

het eerste bloemstuk bij het monument te mogen leggen. Lkol vd Vroom had als voorzitter van de Stichting RLJ de eer om samen met de jongste militair van 42 BLJ een bloemstuk te mogen leggen. Ondanks de gure weersomstandigheden had de herdenking een plechtig karakter.

Regimentsverzameling

Bewondering en waardering waren er vervolgens voor onze Regimentsverzameling. Zo zag de heer Meissenberg zich zelf terug op een foto uit 1940 bij de verdediging van de spoorbrug in Maastricht. Ook kolonel Schreuders herkende vele personen en zaken uit zijn Koreatijd.

De Phaffdag 2008 werd afgesloten met een gezellig samenzijn in het Bastion.

Wim Pijpers

Limburgse Jager Jo Jochems, begiftigd met Antoniwaardering

Op 21 november jl heeft de Regimentscommandant aan de oud muzikant Limburgse Jager Jochems de Antoni waardering uitgereikt. Een verrassing want even te voren bood Jochems een buste aan voorstellende zijn vader, de componist en tekstschrijver van ons aller Regimentslied. Jochems is niet alleen adept van de muziek van zijn vader, die meerdere muziekstukken heeft gecomponeerd als Marche de La Courtine of Gar-

nizoen Venlo, maar ook een ware jager op zoek naar alles wat met het Regiment te maken heeft. Als bezoeker van vele rommelmarkten vond hij niet alleen grammofoonplaten van ons Fanfarekorps, maar ook allerlei attributen als medailles, documenten, die hij belangeloos aan de Regimentsverzameling aangeboden heeft. Ook heeft hij het initiatief genomen om muziekstukken van het voormalig Tamboer-en Fanfarekorps die op vinyl

zijn uitgegeven te digitaliseren en met ondersteuning van de Stichting uit te geven op nu twee CD's. Daarvoor benaderde hij de diverse platenmaatschappijen om toestemming te krijgen voor de remastering van deze marsen en koralen. En waar het reünieorkest marcheert trad hij op als Tambour maître, die ook nog eens de stok omhoog wierp. Kortom een echte pijler voor het Regiment.

Op 23 november jl was het 195 jaar geleden dat Kolonel Phaff zijn Regiment oprichtte en aan de nieuwe vorst Willem aanbood om de Franse bezetter te verdrijven. Dit Regiment is het stamregiment waar het huidige Regiment Limburgse Jagers uit voort gekomen is. Op vrijdag 21 november jl is dit bijzondere jubileum herdacht met een bijeenkomst waar onderstaande tekst is uitgesproken door de voorzitter van de reactievereniging "2e Batallion Grenadier Compagnie", de heer Marc Geerdink-Schaftenaar.

“Lofwaardig hebben zij zich gedragen”

De oprichting van het Regiment van Phaff, later Batallion Infanterie van Linie nr. 2

De naam Benckendorff doet wellicht niet meteen een belletje rinkelen. Toch heeft deze historische persoon een belangrijke rol gespeeld in de Nederlandse geschiedenis. Alexander von Benckendorff was in november 1813

commandant van de voorhoede van het geallieerde Noordelijke Leger. Zijn legermacht bestond uit 3 bataljons infanterie, een regiment huzaren, een batterij rijdende artillerie en maar liefst 13 regimenten kozakken en

bashkieren. Benckendorff had de order gekregen op te rukken naar de IJssel, om verkenningwerk te doen, de daar aanwezige Fransen te verdrijven en zo de flank van de Geallieerde opmars te dekken. Een té geringe taak voor zo'n grote krijgsmacht, zo vond hij. En dus besloot hij op eigen houtje eens te kijken hoever hij kon komen. Twee weken later stond hij op het bordes van het Koninklijk Paleis te Amsterdam.

De kreet: "De Kozakken komen!" was vaak al genoeg om de aanwezige Franse troepen op de vlucht te jagen. In heel Nederland

begonnen opstootjes tegen het Franse gezag. Er werden vrijwillige eenheden opgericht, bijvoorbeeld het Regiment van Grünebosch, de Huzaren van Boreel, het Oranje Legioen, enz. Eenheden die de kern zouden vormen van het nieuwe Nederlandse leger, dat een bijdrage zou leveren aan de bevrijding van Nederland. Al vanaf het begin van de omwenteling had een gepensioneerd luitenant-kolonel, J.E. Phaff, aangeboden een regiment op te richten. Het was de Prins van Oranje, die vanuit Groot-Brittannië zijn goedkeuring gaf. Phaff was nu kolonel van een regiment infanterie met zijn naam. Hij verkocht zijn effecten, -met verlies, maar de opbrengst was nog altijd 20.000 gulden. Op 23 november 1813 begon de werving: biljetten werden verspreid met de mededeling dat "onder approbatie van Zijne Excellentie den heer Gouverneur Generaal" hij "allen en ieglijk [...] die lust heeft zijn Vaderland en Orange te dienen" opriep zich te melden bij één van de vier wervingsbureaus die hij had laten opzetten in Den Haag en Gouda. Alle vrijwilligers werd een handgeld in het vooruitzicht gesteld. De rekrutering verliep zo voorspoedig dat er binnen een maand 400 man gereed stonden, genoeg voor een eerste bataljon. Intussen waren de eerste zendingen uniformen en wapens uit Groot-Brittannië aangekomen, zodat deze mannen ook konden worden gekleed en bewapend.

BEKENDMAKING.

ORANJE BOVEN.

Onder approbatie van Zijne Excellentie den Heer GOUVERNEUR GENERAAL, laat den Heer J. E. PHAFF *Colonel van een Regiment Infanterie*, allen en een iegelijk oproepen, die lust heeft zijn VADERLAND en ORANJE te dienen, zich dadelijk te vervoe-gen aan het Bureau van de Heer J. E. PHAFF, *Lieutenant* in hetzelfde Regiment, ten huize van *Catharina Goud*, in de Vogelenzang, Lett E, N° 114, te Gouda, of tot 's Hage, in het Logement de *drie Steden*, op de *Fluweele Burgwal*, alwaar zy dadelyk voor hetzelfde REGIMENT zullen worden aangenomen, en *Handgeld* zullen bekomen.

ZEGT HET VOORT.

Te GOUDA, ter Drukkerij van W. VERBLAAUW, Stadsdrukker in den Langen Groenendael, Lett M. N° 117.

Het beleg van Breda

Intussen hadden de Russen niet stilgezeten: de kozakken waren ongehinderd Breda binnengewandeld, waarmee de Geallieerden nu een belangrijke grote stad in handen hadden. Maar verder in het zuiden stuitten ze op een verzamelde Franse legermacht onder de generaals Roguet en Léfèbvre-Desnouettes, die vastbesloten was om de Geallieerde opmars te stuiten. Op hun beurt joegen ze de kozakken voor zich uit en naderden ze Breda. Nu raakte het Algemeen Bestuur in paniek: Breda, verdedigd door een paar honderd Russen en Pruisen, moest gehouden worden. En de enige beschikbare troepen die men had was het bataljon van Phaff's regiment. Vol goede moed marcheerde het bataljon, 400 man sterk, richting Breda onder leiding van majoor Rost van Tonnin- gen, -Phaff zelf was te ziek om mee te gaan. 400 man, waarvan er 180 gevechtservaring hadden. Geen van allen had patronen bij zich; die waren ze in de haast vergeten. Toen ze op 20 december aankwamen waren de gevechten in volle gang; de Fransen hadden de aanval geopend op één van de stadspoorten. Het bataljon werd meteen naar het gevecht gestuurd. De aanval kon worden afgeslagen; nu was het zaak om de verdediging in orde te brengen.

Iedereen die kon hielp mee om de stad in staat van verdediging te brengen: ondanks taalproblemen wisten Russische, Pruisische en Nederlandse soldaten, geholpen door de bevolking van Breda, in een nacht hard werken een geschutsstelling voor 12 kanonnen te bouwen. Toen de Fransen de volgende dag weer een aanval openden werden ze verrast door een tegenbombardeement vanuit Breda. De Franse infanterie probeerde daarop een ongedekt gedeelte van de verdediging aan te vallen. De aanval werd ontdekt; het bataljon van Phaff's regiment werd gestuurd, samen met de Bredase schutterij. In een hevig gevecht werd deze aanval afgeslagen. Uiteindelijk moesten de Fransen de belegering opgeven.

De aanwezige geallieerden waren zeer tevreden over de Nederlandse inzet. De Pruisische majoor Von Colomb zou later in zijn memoires schrijven: "Von die Holländer kam das Beste." Kolonel Phaff schreef op 24 december 1813 aan de commissaris-generaal van Oorlog:

"Lofwaardig hebben zij zich gedragen,

zulks is de algemeene stem, en de Russische Generaal Benckendorff is er ten uiterste van voldaan."

Twee personen hadden zich bijzonder onderscheiden bij Breda: luitenant Finkler, die zijn mannen bleef leiden ondanks een schotwond aan zijn arm; en sergeant J.T. Kouwenberg, die het alleen opnam tegen vier Fransen, waarvan hij er drie uitschakelde en een vierde gevangen nam. Beiden werden bevorderd tot respectievelijk kapitein en 2e luitenant; Finkler werd door Benckendorff voorgedragen voor een ridderorde. En op 21 januari 1814 werd een machtiging verleend om 5 dagen extra soldij uit te betalen aan 21 sergeanten, 29 korporaals en 84 manschappen, als gratificatie voor hun bijdrage.

Het beleg van Naarden

Inmiddels was het regiment opgegaan in de Staande Armée als het Bataillon Infanterie van Linie nr. 2. Nog steeds werden er soldaten geworven: vrijwillige compagnieën werden toegevoegd, evenals Nederlanders en Duitsers die uit Franse dienst waren gedeserteerd; rekruteringsofficieren trokken inmiddels ook naar Gelderland. Door een reorganisatie vertrokken boventalig geworden officieren, manschappen, muzikanten en onderofficieren naar andere bataljons van onder meer de Nationale Militie. Er werd weer een beroep gedaan op het bataljon, nu

om te helpen bij de belegering van Naarden. Nederlandse troepen hadden een Frans garnizoen ingesloten. De eerste beschikbare troepen waren eenheden van de Schutterij en bewapende boeren van de Landstorm geweest; langzamerhand werden deze versterkt door reguliere troepen. De Fransen bleven standhouden ondanks alles, maar toen bleek dat Parijs was veroverd en Napoleon was afgetreden gaven ook zij er de brui aan. Op 12 mei 1814 mochten ze met militaire eer en behoud van de wapens vertrekken naar Frankrijk. Nederland was bevrijd en wederom zelfstandig. De Prins van Oranje zou in maart 1815 worden gekroond tot Koning Willem I.

Het nieuwe Koninkrijk der Verenigde Nederlanden waarover hij regeerde werd diezelfde maand opgeschrikt met het nieuws dat Napoleon van zijn verbanningsoord Elba was ontsnapt en weer in Parijs was teruggekeerd. De Geallieerden besloten dat de "l'Ogre Corse" voor eens en altijd zou moeten worden gestopt; het plan was om met vier legers Frankrijk binnen te vallen. Twee legers bevonden zich al ten zuiden van Brussel: een gezamenlijk Brits-Hannovers-Nederlands leger, aangevuld met nog wat Duitse contingenten, samen 90.000 man onder het bevel van de Hertog van Wellington; en een Pruisisch leger van 120.000 man onder Maarschalk Blücher. Men verwachtte dat Oostenrijkers en Rus-

sen in juli zouden arriveren, zodat de invasie kon beginnen.

Napoleon begreep wat er te gebeuren stond. Zijn enige kans was om snel toe te slaan en de geallieerde legers één voor één te verslaan voor ze zich konden verenigen. Met achterlating van een flinterdunne grensverdediging marcheerde het Armée du Nord, 125.000 man sterk, op 15 juni de grens over, richting Brussel.

De Slag bij Belle-Alliance

Het Bataljon Infanterie van Linie nr. 2 had in oktober 1814 een nieuwe commandant gekregen, luitenant-kolonel Johannes Speelman, een veteraan van de Russische Veldtocht. Het bataljon was in juni 1815 ingedeeld bij de kolonel Detmers' 1e Brigade van de 3e Divisie onder luitenant-generaal Baron Chassé. Bij het uitbreken van de gevechten bij Quatre-Bras kwam de divisie nog niet in contact met de Fransen. De volgende dag moest ze in de stromende regen terugtrekken richting Brussel; na een kort verblijf in Hougomont trok ze verder naar het dorp Braine l'Alleud. Chassé's orders op 18 juni waren om Braine l'Alleud kostte wat kost te verdedigen. Voor de slag begon realiseerde Wellington zich dat het Franse leger zich juist opstelde voor zijn centrum en zijn linkervleugel. De 3e Divisie trok daarom om 11:00

uur op en nam eerst een positie in buiten het dorp, waar men een uitstekend overzicht had van de gevechten die inmiddels waren begonnen. Hier verloor de 1e Brigade bijna haar commandant: een Franse kanonskogel sloeg in de grond vlak voor het paard van Detmers; het paard steigerde, maar Detmers gaf geen krimp en wist het paard tot bedaren te krijgen.

De Geallieerde linie had veel te lijden onder de aanhoudende Franse aanvallen; keer op keer ondernamen de Fransen kostbare cavalerieaanvallen op de Britse en Hannoverse carrés, terwijl de Britse Garde zich met de moed der wanhoop verzette tegen de herhaalde aanvallen op Hougomont. In het centrum werd na bittere gevechten de hoeve La Haye Sainte ingenomen. Rond Plancenoit moest Napoleon zijn Jonge Garde inzetten om de Pruisen zo lang mogelijk op afstand te houden teneinde tijd genoeg over te houden om de Geallieerden voor zich te verslaan. Rond 15:00 uur nam de 3e Divisie een positie in ten noorden van Hougomont. De divisie werd door de Franse artillerie onder vuur genomen en vervolgens aangevallen door Franse cavalerie, waarop carrés werden gevormd om de aanvallen af te slaan. De divisie bleef zo tot 18:00 uur staan, telkens wisselend van positie en formatie, waarbij de veteranen

de grootste moeite deden om de jongere soldaten in het gelid te houden.

In een laatste poging de Geallieerde linies te doorbreken stuurde Napoleon zijn laatste reserve, de regimenten Grenadiers en Chasseurs van de Oude- en Midden-Garde. De Franse colonnes marcheerden het plateau op, waarbij ze door de Geallieerde infanterie en artillerie onder vuur werden genomen. Ondanks de zware beschieting door de Britse Guards Brigade bleven de Fransen langzaam maar zeker oprukken. Een aantal Britse eenheden, die de hele dag onder vuur hadden gelegen, sloegen op de vlucht. Er was nu een opening ontstaan; en de Britse artillerie raakte door hun munitie heen. Op deze zwakke plek had de Franse Garde het voorzien. Detmers liet het Bataljon Infanterie nr. 2, het Bataljon Jagers nr. 35 en het Bataljon Nationale Militie nr. 4 in colonne van sectiën oprukken. Chassé liet de overige bataljons volgen; Chassé sprak zijn mannen toe: "[...] jullie zullen de tweede linie verlaten en vooruitgaan naar de voorste, blijf kalm, vertrouw op mijn leiderschap en vooral op jullie officieren. De slag is nog niet beslist, maar het zal jullie veel voldoening geven om aan de beslissing te hebben bijgedragen."

De Batterij Rijdende Artillerie van

kapitein Krahmer de Bichin reed vooruit, nam een positie in naast de Britse artillerie en joeg een moordend kartetsvuur door de Franse gelederen. De divisie ging voorwaarts, de garde tegemoet. Wat volgde was een vuurgevecht, waarbij beide zijden enkele salvo's losten; de Nederlandse en Belgische soldaten waren geprikkeld dat ze er niet op af mochten gaan met de bajonet om de vijand te verdrijven. De Fransen besloten zich terug te trekken en te hergroeperen, ten westen van La Haye Sainte.

Opnieuw ging de Franse Garde vervolgens ten aanval. Dit keer besloot Chassé om de Fransen met de bajonet te verdrijven. De Rijdende Artillerie snelde wederom voorwaarts en opende het vuur, waarbij ze de oprukkende colonnes veel schade toebrechten. De infanteristen stormden voorwaarts, wild enthousiast, sommigen met de sjako's op de bajonet, onder het geroffel van de trommen en de roep: "Leve de Koning! Oranje boven!" De Franse Gardegrenadiers, die zo zwaar onder vuur hadden gelegen en dachten de vijand eindelijk te hebben verslagen, bezweken onder de druk van de duizenden 'verse' troepen, en sloegen op de vlucht, waarbij sommigen hun berenmutsen en ransels weggooiden.

Chassé sprak luitenant-kolonel Speelman toe: "Kolonel Speelman, vooruit, -spoedig met de bajonet chargeren, de Franschen wankelen, ze wijken!" Het 2e Bataljon ging in de aanval, vooraf gegaan door de Rechterflankcompagnie, met aan het hoofd Luitenant Morre en 2e Luitenant Van Burmania Rengers, en joeg de Gardegrenadiers voor zich uit. Uiteindelijk staken de bataljons van de 3e Divisie de straatweg naar Brussel over, passeerden de kanonnen en de munitiewagens van de "Grande Batterie" en bleven de Fransen achtervolgen tot voorbij deze positie.

Een kwartier nadat de Brigade Detmers de aanval had geopend en de Fransen achtervolgde gaf Wellington het signaal voor de algehele opmars van het Geallieerde leger. Toen de Garde op de vlucht sloeg, en de Pruisen gelijktijdig doorbraken op de Franse rechtervleugel, stortte het Franse leger in. Napoleon vluchtte onder dekking van het 1er Grenadiers van de Garde, terwijl de Franse soldaten met duizenden in paniek maakten dat ze wegwamen. De Nederlandse

en Geallieerde troepen bleven hen achtervolgen tot de avond viel, daarna gingen de Pruisen tot de achtervolging over. Alle Nederlandse eenheden bleven overnachten op het slagveld.

Het overweldigende succes van de aanval van de 3e Brigade was ten koste gegaan van grote verliezen. Het 2e Bataljon verloor 55 doden en 38 gewonden, waaronder 4 officieren, totaal bijna 20% van haar sterkte, het hoogste aantal binnen de 3e Divisie. De kostbare, maar beslissende aanval van de 3e Divisie werd, tot woede en teleurstelling van Chassé en andere Nederlandse en Belgische officieren door Wellington uit zijn "Waterloo Despatch" weggelaten. Zo bleef het Nederlandse aandeel in de overwinning buiten beschouwing. De inzet van de Pruisen werd op dezelfde manier door Wellington gemarginaliseerd, zodat de overwinning een Britse aangelegenheid werd. Wellington groeide uit tot een volksheld, die op agressieve wijze de mythe rond "zijn" overwinning bij "Waterloo" in stand hield. Zelfs de naam van de slag - "Waterloo" - werd door Wellington verkozen boven het door Blücher voorgestelde "Slag bij Belle-Alliance".

Na de slag marcheerde het 2e Bataljon Frankrijk binnen. Parijs werd bezet en Napoleon werd verbannen naar Sint Helena. In 1816 keerde het bataljon terug in Nederland; daar werd ze samengevoegd met de Bataljons Nationale Militie nrs. 16, 17 en 18 tot de 2e Afdeling Infanterie, onder bevel van Kolonel J. Speelman.

Tot slot

De 2e Afdeling Infanterie werd in 1841 het 2e Regiment Infanterie. Door de jaren heen heeft deze eenheid altijd dit nummer behouden, waarmee het in een onafgebroken lijn afstamt van het Regiment van Phaff. In 1950 werd besloten dat het nieuw opgerichte Regiment Limburgse Jagers de tradities zou voortzetten van het 2e Regiment. Het huidige regiment herdenkt de vrijwilligers van 1813, de mannen die de Franse Garde op de vlucht deden slaan.

... En wat gebeurde er eigenlijk met Benckendorff? Hij werd onderscheiden door de Tsaar met de Orde van Sint-Wladimir, 2e Klasse; door de Koning van Pruisen met de Orde van de Rode Adelaar; door de Koning van Zweden met de Orde van het Zwaard, 1e Klasse; hij ontving een eresabel van de Britse Prins-regent en een degen van Koning Willem I. Zijn infanteriebataljons ontvingen zilveren eretrompetten met zijn naam en de datum van de intocht in Amsterdam erop gegraveerd.

Zijn commandant, generaal Winzegorode, was echter geenszins ingenomen met zijn eigengereide actie. Wegens het "niet opvolgen van bevelen" werd hij van zijn commando ontheven. Zijn uitstekende verdere carrière ten spijt schreef hij later in zijn memoires: "Ik verliet mijn dappere detachement met tranen in mijn ogen."

Marc Geerdink-Schaftenaar
Voorzitter, vereniging "2e Bataillon Grenadier Compagnie"